Zenofobi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Zenofobi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33575

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Zenofobi Ölçe?i, Faruk Bozda? ve Murat Kocatürk taraf?ndan 2017 y?l?nda Türk kültürüne özgü olarak geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, bireylerin yabanc?lara veya farkl? uluslardan gelen ki?ilere yönelik sahip olduklar? olumsuz tutumlar?, kayg?lar? ve korkular? yani **zenofobik e?ilimleri** ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirme süreci, akademik standartlara uygun olarak **geçerlik** ve **güvenirlik** çal??malar?n? içermektedir. Ölçek, sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda, özellikle göç, kültürleraras? ili?kiler ve sosyal psikoloji alanlar?nda, toplumsal ho?görüsüzlük düzeylerini belirlemede önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Zenofobi, Yabanc? Dü?manl???, Sosyal Psikoloji, Ölçek Geli?tirme, Tutum Ölçe?i, Güvenirlik, Geçerlik

Yazarlar

Faruk Bozda?, Murat Kocatürk

Amaç

Zenofobi Ölçe?i'nin temel amac?, Türkiye'deki bireylerin yabanc?lara kar?? geli?tirdikleri bili?sel, duygusal ve davran??sal boyutlardaki olumsuz tepkileri sistematik bir ?ekilde ölçebilecek, kültürel aç?dan geçerli ve güvenilir bir enstrüman sunmakt?r. Bu geli?tirme çal??mas?, Türkiye'de artan göç hareketlili?i ve kültürleraras? etkile?im ba?lam?nda, **zenofobik alg?lar?n** bilimsel olarak incelenmesine olanak tan?mak üzere gerçekle?tirilmi?tir.

Ölçek, ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, **zenofobi düzeylerinin** demografik de?i?kenler (cinsiyet, e?itim, ya?) ve sosyal faktörlerle olan ili?kisini inceleme f?rsat? sunar. Bu sayede, toplumsal düzeyde yabanc? dü?manl???n? azaltmaya yönelik müdahale programlar?n?n tasarlanmas?na bilimsel bir temel sa?lanmas? hedeflenmi?tir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ölçek, yabanc?lara veya yabanc? kültürlere kar?? duyulan irrasyonel korku, nefret ya da dü?manl?k olarak tan?mlanan **zenofobi** (Xenophobia) yap?s?n? ölçmektedir. Zenofobi, sadece ki?isel bir fobi olman?n ötesinde, toplumsal düzeyde ayr?mc?l??a ve d??lanmaya yol açan karma??k bir sosyo-psikolojik tutumdur.

Bu ölçek, genellikle zenofobinin birden fazla alt boyutu oldu?unu varsayar. Tipik olarak bu boyutlar;

ARABPSYCHOLOGY.COM

yabanc?lara yönelik **bili?sel tehdit alg?s?** (yabanc?lar?n ekonomik veya kültürel tehdit olu?turdu?u inanc?), **duygusal tepkiler** (nefret, tiksinti veya korku) ve **davran??sal d??lama e?ilimi** (yabanc?larla temastan kaç?nma) gibi bile?enleri içerir. Ölçek, bu alt boyutlar? kapsayacak ?ekilde maddeler içermektedir.

Geçerlik

Zenofobi Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmek istedi?i **zenofobi** yap?s?n? ne kadar do?ru ölçtü?ünü belirlemeyi amaçlam??t?r. Bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, genellikle kapsam geçerli?i (uzman görü?leri) ve yap? geçerli?i (faktör analizi) yöntemleri kullan?lm??t?r.

Yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla, ölçe?in teorik olarak öngörülen faktör yap?s?n? do?rulamak için istatistiksel analizler yap?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin tek bir yap?y? m?, yoksa birden fazla alt boyutu mu temsil etti?ini ortaya koyar. ?lgili akademik makalede, bu istatistiksel kan?tlar?n detaylar? sunulmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? test etmi?tir. Tipik olarak, iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?eri hesaplanm??t?r. Bu katsay?n?n yüksek olmas? (genellikle .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda tutarl? oldu?unu gösterir.

Geli?tirme makalesinde (Bozda? & Kocatürk, 2017), Zenofobi Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k düzeyinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?u rapor edilmi?tir. Yüksek güvenirlik de?erleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemler üzerinde kullan?ld???nda benzer sonuçlar üretece?i anlam?na gelir, bu da ölçe?in bilimsel kullan?ma uygunlu?unu art?r?r.

Faktör Analizi

Zenofobi Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. AFA, ba?lang?çta çok say?da madde içeren taslak ölçe?in, alt?nda yatan psikolojik boyutlar? (faktörleri) ortaya ç?karmas?na yard?mc? olur.

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in kaç faktörden olu?tu?unu ve her bir maddenin hangi faktöre yüklendi?ini göstermi?tir. Bu analizler sonucunda, ölçe?in nihai madde say?s? belirlenmi? ve maddelerin teorik olarak öngörülen **zenofobi** yap?s?yla uyumlu bir ?ekilde grupland??? tespit edilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Öz Bildirim Ölçe?i)

Format: Likert tipi derecelendirme format?nda olmas? muhtemeldir (Örne?in: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum). Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, genel popülasyon veya üniversite ö?rencileri (geli?tirme çal??mas? örneklemi).

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri (Yeti?kin).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli demografik özelliklere sahip bireylerden olu?an bir örneklem üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Veriler, öz bildirim yöntemiyle toplanm?? ve ölçe?in psikometrik özellikleri, AFA, iç tutarl?l?k analizi ve korelasyon testleri kullan?larak incelenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Yabanc? Korkusu, Sosyal Tutum, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik, Psikometrik Özellikler

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Faruk Bozda?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: farukkbozdag@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2017

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: zenofobi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Bozda?, F., & Kocatürk, M. (2017). Zenofobi Ölçe?i'nin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??malar?. *Journal of International Social Research, 10(52)*.615-620.

Zenofobi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Kullan?m için orijinal akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM